

אשית עצות בנפשי

שיעורים ושיחות

ממורינו ראש

הישיבה שליט"א

פ"ז
שנה ב'

פרשת תרומה

תשפ"ה

ליל שישי פרשת
משפטים תשפ"ה

בכית המדרש היכל הקודש בסטעטן איילנד נ.י.

שאלות ותשובות
אחרי השיעור

מזל לא טובא הגדיא יאה

אל האי גברא רבא ויקריא, מיקירי קרתא דשפריא, העושה ומעשה
למען כבוד רבינו ולכל בית חיינו, עוסק בצרכי ציבור באמונה

הר"ר יואל לעווי שליט"א

גבאי ביהמ"ד בני ברק

לרגל אירוסין בנו החבור החשוב יהודה דוד מבחורי תלמידי ישיבתנו בארץ הקודש

עב"ג בת ידינו מחשובי אנשי שלומינו הר"ר **נפתלי בויס** שליט"א בשעט"מ

ובהאי עידנא נודה לו על כל מה שעושה למען הגליון מדי שבוע בשבוע

כשמוסר עצמו שלא על מנת לקבל פרס שיצא דבר נעים ומתוקן להשקות לבבות
ישראל בעצות הקדושת של נזל נובע מקור חכמה

ויה"ר שירווח רב נחת ממנה ומכל יוצאי חלציו מתוך הרחבה גדולה ויוכל להמשיך
בפעליו הברוכים מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

צות הצרכים הגדה והול - מכון 'עית צצת צפ'א

לשמיעת השיעורים

קול ברסלב: 1212-444-9191

– פנימי –

יוצא לאור על ידי תלמידי היכל הקודש
בני ברק יצ"ו

להערות והארות: ushiseb@gmail.com

ליל שישי פרשת משפטים תשפ"ה

בבית המדרש היכל הקודש בסטעטן איילנר נ"י.

מזליה חזי, ולכן אנשים קונים הרבה ספרים שלא תשתכח התורה, ורבינו מסיים את השיחה שאנשים לא יודעים שאם לא לומדים את התורה אין הספר מועיל, וצריך גם ללמוד את זה. אבל הדבר הראשון אני מבקש ממכם שתקנו, ואחרי זה גם תלמדו, אברך מתחתן והדבר הראשון הוא עסוק בזה שלא הגיע כל הריהוט, והוא מתקשר שיגיע, ומה יקרה אם כבר יגיע הכל, הרי גם אז הוא לא מרוצה, הוא רק ירצה להוציא את זה, כי לזה יש שריטה קטנה... והוא לא רוצה לשלם, אבל ספרי רבינו רק יביאו שמחה ואושר בביתו של אדם, וכל אחד חייב שיהיה לו בארונו את ספרי רבינו,

רבינו אמר שספרו היא סגולה לשמירה ולהצלחה [חיי מוהר"ן סימן שנ"ה], כשהיה שריפה בעיר ברסלב אמר רבינו על פלוני שביתו לא נשרף כי היה לו בביתו את הספר ליקוטי מוהר"ן, יש את צוואת ר' יהודה החסיד עם הרבה אזהרות, ויש על זה ויכוחים גדולים האם זה לכל אחד או שזה רק לנכדיו, בכל אופן אחד מהאזהרות היא שלא לסתום חלון או דלת, ואם צריך לסתום נוהגים להשאיר חור קטן שלא יהיה סתום לגמרי, וראיתי שמוהרא"ש כתב לאנשים ששואלים מה לעשות אם נסתם חלון או דלת והוא ייעץ

משנכנס אדר מרבים בשמחה

בשבת זו כבר מברכים חודש אדר, החודש של שמחה, אצלינו יש בכל השנה מצווה מרבינו להיות בשמחה, כפי שרבינו אומר בליקוטי מוהר"ן [חלק ב' סימן כ"ד] מצווה גדולה להיות בשמחה תמיד, אבל בעולם לא קיבלו את זה, רק בחודש אדר מסכימים, ואולי עכשיו כשכבר מברכים חודש אדר, מותר כבר להראות כלפי חוץ שאנחנו שמחים, אנשים יסכימו לקבל את זה, כי חז"ל כבר אומרים משנכנס אדר מרבים בשמחה, ומי שלומד ספרי רבינו מבין מדבריו ששמחה היא המפתח לכל דבר טוב, המפתח להצלחה בכל דבר, כפי שרבינו אומר בספר המידות.

ספרי רבינו – שמירה והצלחה

יש כאן ספר המידות בבית כנסת? בבית מדרש של רבינו חייב להיות כל ספרי רבינו, כל אחד חייב שלכל הפחות יהיו אצלו בארונו ספרי רבינו, יש שיחה מרבינו [שיחות הר"ן שיחה י"ח], שבדורות הללו [לפני יותר ממאתיים שנה] נחרבו בעלי המדפיסים וכל אחד קונה הרבה ספרים, וביאר רבינו שכיון שאמרו חז"ל [שבת קלח:]: עתידה תורה שתשתכח מישראל, אע"ג דאיהו לא חזי

הקונטרסים האלו, בשנים האחרונות יש הרבה מניעות להגיע לאומאן, קודם עם הקורונה ואחרי זה עם המלחמה, בעיקרון אומאן היה תמיד יעד להשקעה הכי טובה בנדל"ן, גם היום זה ההשקעה הכי טובה, כי כל יהודי יצטרך להגיע בסוף לאומאן לקבל תיקון לנשמתו, וכל עשרות האלפים שכבר כן מגיעים, כולם השתכנעו על ידי מוהרא"ש, גם מי שאומר שהוא לא מסתובב בהיכל הקודש אלא אצל משפיע פלוני, שיבדוק מי קירב את משפיע פלוני לרבינו, הרבה מאוד משפיעים כברסלב הם תלמידים של מוהרא"ש, וכל זה הגיע על ידי קונטרס וגליון ובסוף התחברו לספרי רבינו.

השמחה מביאה הצלחה

רבינו אומר בספר המידות [שמחה חלק שני אות א'] מי שהוא שמח תמיד, על ידי זה הוא מצליח. בן אדם שמח מצליח, אנשים אוהבים לקנות אצל מישהו שהוא שמח, אם אתה רוצה שהחנות שלך תצליח, קח רק מוכרים שהם שמחים ויש להם חיוך על הפנים, אם תשים שם אנשים ממורמרים ועצובים, לא יעזור לך כל המנורות המהבהבות והזכוכית היפה בכניסה, כי המוכר הזה יצעק על אנשים ויגרש אנשים, כל רגע הוא יצעק על מישהו, מה אתה צריך, איך לנו את זה, למה אתה נוגע וכו', אף אחד לא ידרוך בחנות, אבל אם ישב שם מישהו חייכן הוא ימשוך אנשים, אנשים אוהבים חיוך אנשים אוהבים מילה טובה, רבינו כל כך הרבה במידת השמחה.

לחייך לאנשים ולדרוש בשלום

כשאתה מגיע לבית כנסת בבוקר, תגיד שלום לאנשים, אל תהיו מהאנשים האלו שחושבים, אם פלוני יגיד לי בוקר טוב אני כמוכן יענה לו, אני לא מדבר על

להם, שאם יכניסו בבית ליקוטי מוהר"ן לא צריך לדאוג, וזה יהיה שמירה ולא צריכים לדאוג מחלון או דלת שנסתם לגמרי.

ההפצה בזמן הזה

בשו"ת ברסלב מישוהו שואל את מוהרא"ש למה בהתחלה המפיצים חילקו את ספרי רבינו, אבל בכל השנים האחרונות המפיצים לא מחלקים את ספרי רבינו רק את הקונטרסים והגליונות, מוהרא"ש עונה לו שברוך השם שכבר אוחזים כאן שלא צריכים היום להפיץ את ספרי רבינו, כי אפשר למצוא את זה בכל פינה, כשמוהרא"ש התחיל להדפיס את ספרי רבינו, לא היה אפשרות להשיג את ספרי רבינו, היום תלמידי תלמידיו של מוהרא"ש מדפיסים עשרות אלפים ספרים, כשפתחנו את הישיבה לא היתה חנות אחת בויליאמסבורג שמכרה את ספרי רבינו, והבחורים נכנסו לשאול אם יש להשיג את ספרי רבינו, וכשנכנס בחור אחד לשאול אם יש ליקוטי מוהר"ן הוא עוד לא יביא את הספר, אבל אם אחרי שלש ימים מגיע עוד אברך ושואל אם יש לו את ליקוטי מוהר"ן ואחרי כמה ימים עוד אחד, אז הוא כבר מביא את זה, וב"ה שבכל חנות יש את ספרי רבינו, ואת כל הטריקים האלו היו צריכים לעשות רק אז, כשספרי רבינו לא היו בחנויות, אבל היום צריכים לחלק את הקונטרסים והגליונות שישכנעו את האדם להיכנס לחנות ולקנות את ספרי רבינו וללמוד בהם.

ההמון באומאן – על ידי הקונטרסים של מוהרא"ש

אנשים היו אומרים למוהרא"ש, אל תביא לי את הקונטרסים שלך, אני רוצה את ספרי רבינו ממש, והאמת היא שכל ההתעוררות לרבינו הגיעה על ידי

האנשים האלו הם בני עולם הבא, שאל אותם ר' ברוקא מה מעשיכם, ענו לו, אם אנחנו רואים מישהו שבור, אנחנו עושים כמה בדיחות ומשמחים אותו, ורבינו סיפר את הסיפור הזה, ואמר לאנשי שלומינו, תראו כמה זה חשוב לשמח יהודים.

מילה טובה וחיוך קטן – נוסכים חיות לאנשים

אנשים מסתובבים עם קושיות ותלונות על הנהגת הבורא, ויש להם טענות למה אין להם כסף, הרי מה זה כסף, זה לא משהו אמיתי זה סך הכל ענין רגשי, כי מי ששווה מליארד דולר במה הוא שווה יותר ממי שיש לו עשר מליון דולר, מה יש לו במציאות יותר, הוא לא יכול לאכול יותר ממנו, כמה בנות אפשר לאכול, אחד או שנים, ומי שמקפיד על זוגות אוכל שלש, אבל אנשים חושבים במוח שלהם שמי שיש לו הרבה כסף יש לו משהו יותר, אין לו כלום יותר, וכשיהודי פוגש את חברו ורואה כמה הוא שבור על מצבו הכלכלי, הוא יכול לשמח אותו בכמה מילים, הוא יכול לשבת לידו ולהסביר לו שלאף אחד אין באמת כסף, זה רק משחק, בוא נשחק יחד את המשחק כאילו יש לשנינו כסף, עוד מעט נפגוש בן אדם, אני יספר עליך כמה אתה מליונר, אחרי זה אני אלך והוא ישאל עלי, ואתה תגיד כמה כסף יש לי, אחרי זה כולם יבואו ויגידו לנו שלום עליכם, ואחרי זה היהודי הולך הביתה בשמחה והוא משמח את אשתו והוא משמח את ילדיו, אפשר פשוט לקנות עולם הבא כשמשמחים יהודי בכמה מילים.

שמחה מביאה רפואה

מדברי רבינו מבינים ששמחה היא המפתח להצלחה לכל דבר ודבר, ומדברי רבינו [בליקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן

מישהו שבדיוק נכנס לאיזה בית כנסת כאורח, אני מדבר על מישהו שמתפלל שנים באותו בית כנסת, אל תהיה מאלו שאומרים: אין לי כלום נגד אף אחד, ואם פלוני יגיד לי בוקר טוב אני אענה לו, כי השני חושב אותה מחשבה, שאין לו כלום נגד אף אחד וכו', ונראה לך שהשני לא צריך את זה, והלוואי והוא היה אומר לך בוקר טוב אבל אתה חושב שהוא לא צריך בכלל שתגיד לו משהו, וככה אתה מסתובב עם תסביכים, ממש חבל, תגיד בוקר טוב וזהו, אל תסתובב עם ספיקות כל היום, האם צריכים אותך או לא צריכים אותך.

להיות שמח בבית ובכל מקום

וכל זה כשזה קורה בבית כנסת, נו, זה עוד לא כזה נורא, אבל מה עושים כשזה קורה בבית, יושבים שני אנשים טובים ושבורים, בעל ואשה, והוא חושב, אין לי כלום נגדה אבל נראה לי שהיא לא צריכה שאני יגיד לה מילה טובה, היא מסתדרת יפה בלעדי, והיא חושבת אותה דבר על הבעל, אשרי מי שיש לו קצת עזות וקצת אומץ וניגש ומדבר ושואל, מה נשמע מה קורה, רבינו אמר שחייבים ללכת עם חיוך, הגמרא אומרת במסכת תענית [כב.]. שר' ברוקא פגש את אליהו הנביא בשוק ושאל אותו מי בן עולם הבא כאן בשוק, הראה לו אליהו הנביא על אחד שלא היה נראה כאחד מאיתנו היה לבוש קצת שונה, הלך ר' ברוקא ושאל אותו למעשיו, והיהודי אמר לו שכל הענין שלו זה הפצה, אם מישהו נתפס אצל הגויים הוא הולך להציל אותו, מה זה להיתפס אצל הגוי, לכאורה הכוונה שמתחילים קצת להתנהג כמו הגוי, וכשהגויים והקליפות תפסו את הראש של האדם, והתחיל להתנהג כמו גוי, והוא הולך הפצה ומנסה להציל אותם, לפתע נכנסו שם עוד שני אנשים, אמר אליהו הנביא לר' ברוקא, גם שני

רפואה, רבינו אומר שם [בחלק ב' סימן כ"ד] שאף חכמי הרופאים אומרים שכל החולאת באה מעצבות ומרה שחורה.

שמחה מביאה שלום בית וילדים חכמים

יש עוד משהו שקשור לשמחה, שלום בית של האדם, בתים רבים מתפרקים רק בגלל עצבות ומרה שחורה, בן אדם במרה שחורה הוא נשאר במיטה שלו ולא הולך לעבוד ולא מביא פרנסה, בעז"ה עוד מעט נדבר איך אפשר להגיע לשמחה, אבל כעת אנחנו צריכים לדעת במה זוכים על ידי שמחה, דיברנו על זה ששמחה מביאה הצלחה, ומביאה רפואה, ומביאה שלום בית, ושמחה גם גורמת לילדים חכמים, רבינו אומר בספר המידות [בנים אות ק"ז]: **הבנים שוטים כשאביהם כעסן.** ילדים לא רוצים להיות בבית כשיש כעס ועצבות, והם בורחים ולא רוצים להיות אצל ההורים, אפשר לפגוש בבית מדרש שני אנשים שחיתנו את הילדים, לשניהם יש תלונות, אחד מתלונן שהילדים הנשואים יושבים אצלו כל היום והוא כבר לא יכול כל הזמן להאכיל כל כך הרבה נפשות, והשני מתלונן שהילדים לא דורכים אצלו חודשים שלמים, כי אצל הראשון יש שמחה בבית ואצל השני יש עצבות וכעס ומרה שחורה, כשיש שמחה בבית הילדים הנשואים יושבים שם כל היום, צריך כמוכּן לחשוב גם על ההורים, כשאני רוצה לנסוע להורים שלי עם משפחתי אני יודע שההורים שלי צריכים להכין 'שבע ברכות', סעודה שלימה, אני כבר לא נכנס לטנדר רגיל, רק לספרינטר... כשההורים הם אנשים חיוביים הילדים אוהבים להיות שם, אבל אם ההורים כועסים ועצובים, הילדים מגיעים רק מחוסר ברירה כשיש איזה שמחה משפחתית וכבר מחכים שהאירוע יסתיים.

כ"ד] אנחנו גם לומדים ששמחה היא רפואה, לאחרונה התחילו אנשים לדבר מזה שחייבים ללכת להיבדק אצל רופא, כי בין כה הביטוח משלם את הכל, וכל אחד חייב לעשות בדיקות רפואיות, הרי ראית שהסבא שלך והסבא רבא שלך וגם אביו מתו בסוף, אז בטח היה להם איזה מחלה, לכן אתה חייב להיבדק, וכשאתה כבר הולך לרופא, הוא לא ישתר אותך כל כך מהר, כשמישהו נכנס אצלך לחנות משקפיים אתה לא מוציא אותו כל כך מהר, אתה אומר לו שהוא חייב גם משקפיים לשבת וגם לחג וגם לחתונות, וכשאתה מגיע לרופא הוא אומר לך שאתה חייב גם לבדוק את זה וגם את זה, והדברים מתחילים להיכנס למוח, אולי אתה באמת לא בריא, ואז מגיע רבינו ואומר לך, ששמחה היא רפואה, אם אתה מחפש תרופה תהיה בשמחה.

יש מאות מכתבים בנושא זה בשו"ת ברסלב, אני לא יכול להגיד אלפי מכתבים, כי כל המכתבים בשו"ת ברסלב הם בסך הכל חמש אלף מכתבים, בשו"ת ברסלב אנשים שולחים המון שאלות בנושא רפואה, מתלוננים על כאבים ומחלות, ומוהרא"ש עונה להם שהכל תלוי במידת השמחה, מוהרא"ש לא היה בדחן ולא צחק על אנשים, והוא אומר להם שכל הבעיה שלהם זה רק כי הם לא בשמחה, ולכן הם לא יכולים לזוז, ולכן כואב להם הרגל, אבל הכל זה שמחה, לאחד חוסר השמחה הולך לגב, ולאחד זה הולך למעיים, גם הרופאים אומרים היום שמרוב לחץ וחרדה סובלים מהמעיים, אני שומע מחברי הצלה שכשהולכים לקריאה דחופה, הם רואים שיש אחד ממונה מחברת הצלה אחרים שמתחקר ושואל, אולי יש לכם כעת איזה לחץ ממשוהו, אולי יש חובות, אולי שלום בית... הם שואלים כמו שצדיק שואל כשנכנסים אליו להזכרה... כי אנשים נכנסים לחרדה ולמחלות מכל הדאגות, ורבינו אומר לנו שעל ידי שמחה יש

דיברנו על שלום בית, אם אתה רוצה שאשתך תהיה מרוצה בבית, תהיה בשמחה, מה אשה כבר צריכה, היא לא צריכה לנסוע למרחקים, והיא לא צריכה שאתה תפתח לה את דלת הרכב, אולי כשאין שמחה בבית היא צריכה את זה, אבל האמת היא שהיא צריכה חיוך מהבעל, היא צריכה עוד דקה של הקשבה ועוד מילה טובה ועוד חיוך, השמחה תביא לך שלום בית, ותביא לך רפואה, וכעת כשאנחנו הולכים לברך את החודש, חודש אדר, יחדשהו הקדוש ברוך הוא, נוריד את הטלית על הפנים ונבקש, רבש"ע תביא לי שמחה, רבש"ע אני רוצה להיות בשמחה, אני יודע שזה המפתח להכל, רבש"ע תשמח אותי.

שמחה – על ידי מציאת נקודות טובות

וכעת נדבר על הדרך להגיע לשמחה, איך זוכים להיות בשמחה, אנחנו צריכים להיות בשמחה עם זה שאנחנו יהודים, אנחנו נחפש בעצמינו נקודות טובות, ברוך השם שהנחתי היום תפילין, ואם ח"ו עבר היום ולא הנחת תפילין, אז תהיה שמח בזה שפעם הנחת תפילין ובוה שממחר אתה הולך להניח תפילין כל יום, אתה לא תתן לשום דבר שיוריד אותך, אם אתה מגיע לאיזה מחשבה ואתה רואה שזה מפיל אותך, תעזוב את זה ותפנה למשהו אחר.

בחיי מוהר"ן [סימן צ"א] יש סיפור נורא שרבינו מספר, שחלם פעם אחת שרואה הרבה אנשים עומדים ומתלחששים, והוא התקרב ושמע שמדברים עליו, כולם מדברים נגדו ומתלוצצים עליו, ואומרים שעשה דברים נוראים, רבינו ניסה ללכת למקום אחר, וראה שאף שם מדברים נגדו, רבינו אומר שראה בחלומו שכולם מדברים נגדו באופן מבחיל ואף אנשים מאנשי שלומינו, וראה שאין לו ברירה

ויש עוד משהו מאוד חשוב שקשור לשמחה, פגם הברית, רבינו אומר שכל חטא פגם הברית מגיעה מעצבות ומרה שחורה, ורבינו אומר שאחרי שנופלים בפגם הברית רח"ל יש עוד יותר מרה שחורה, אנחנו בימים האחרונים של ימי השוכבי"ם, אנחנו יכולים עדיין לזכות לכל התיקונים שגילה לנו האריז"ל, ולכן בשבת זו נעשה סעודות יפות, ונלך לבית מדרש להתפלל, ונהיה בשמחה כדי לתקן פגם הברית, אנשים יודעים שברגע שנופלים בחטא החמור, הם מקלקלים לעצמם, אני לא מדבר כרגע על מה שקורה עם הנשמה, ומה שיקרה בכף הקלע, אני מדבר על הדברים הגשמיים, הרמבי"ם כותב שתשעים ותשע אחוז מהאנשים מתים קודם זמנם מחולשת פגם הברית, זה מחליש את גוף האדם, וזה לוקח את הפרנסה של האדם, ורבינו אומר לנו, שמי ששמח לא יפול בפגם הברית, איזה אדם נורמלי ילך להסתכל על עבירות על זבל וטינוף, רק מי שעצוב, מי ששמח לא צריך בכלל שיעוררו אותו לא להסתכל בעבירות, הרי אפילו אצל אומות העולם זה מאוס, רק מי ששבור והוא במרה שחורה הולך לחפש לראות עבירות, ולכן חייב האדם להיות בשמחה כדי להינצל מהקליפה והסטרא אחרא, היצר הרע רוצה שיהיה לנו רק עצבות כי כך יפיל אותנו לעבירות, ולכן רבינו כה לחם שנהיה בשמחה, כדי שנינצל מהיצר הרע, ואנשים צוחקים על ברסלב ואומרים אתם עסוקים כל הזמן עם שמחה, אתם שרים מצוה גדולה להיות בשמחה, אבל מה לעשות שהכל באמת תלוי בזה.

להתפלל על שמחה

דיברנו על זה שהעסקים תלויים בשמחה, ורק מי שיש לו שמחה יצליח בעסק, דיברנו על הילדים, אם אתה רוצה שהילדים יבואו אליך, תהיה בשמחה,

בהתחלה אני יעבור את כל העונשים, אבל בסוף יבואו כל המעשים טובים שלי ויהיה לי שכר על כך, אנחנו צריכים להחיות את עצמינו עם התפילין, עם הציצית, עם המזוזה על הדלת, אנחנו צריכים להחיות את עצמינו עם זה שאנחנו אוכלים אוכל כשר, חז"ל דורשים על הפסוק כפלה הרמון רקתך, אפילו ריקנים שבך מלאים מצוות כרימון, בשבוע שעבר בחמשה עשר בשבט ישבנו כולנו עם הילדים, והראנו להם את הרימון ואת כל הגרעינים שיש שם, מוהרא"ש היה אומר שיש שם 613 גרעינים, וזה כמו המצוות שלנו, עוד גרעין ועוד גרעין, אנחנו חייבים להתחזק עם כל המצוות שיש לנו ולהחיות את עצמינו ולהחשיב את המצוות שלנו.

החשיבות של תפילין

צריך מאוד להחשיב את מצוות תפילין שאנחנו מקיימים בכל בוקר, כי היצר הרע עובד כל כך חזק עלינו בכל בוקר, מראה לנו את המינוס בבנק, וקמים בבוקר ומתחילים לרוץ לכסות את המינוס, ודוחפים את התפילה, עוד מעט נתפלל, ובסוף נזכרים בסוף היום שלא התפללו, אברך צריך לדעת שהדבר הראשון שעושים בבוקר זה להתפלל, רבינו אמר שאסור לדחות את התפילה, כי התפילה כל כך גבוהה שהיצר יכניס לך כל הזמן עוד איזה עיסוק חשוב ועוד עיסוק חשוב, ובסוף עבר היום ושכחת להניח תפילין, הרי התפילין יביאו לך אריכות ימים, מצוות תפילין מקשרת את האדם עם הקב"ה, מי שזוכה להניח תפילין כבר יצא מגדר 'קרקפתא דלא מנח תפילין', וחז"ל מספרים שמי שלא בגדר קרקפתא, יש לו את הכח להינצל מהגיהנום.

חשיבות מצוות ציצית

אנחנו חייבים להחיות את עצמינו

וברח ליער וישב שם עם חמשה אנשים מאנשי שלומינו, וביתיים בא לשם איש זקן וקרא לרבינו הצידה, ואמר לו שיש לו לדבר עמו איזה דבר, והתחיל לדבר בתקיפות, איך אתה לא מתבייש לעשות דברים חמורים כאלו, הרי אתה מבייש את זקנך 'הבעל שם טוב זי"ע' ואת זקנך ר' נחמן מהורודנקא, ואיך אתה לא מתבייש ממשה רבינו ומאברהם יצחק ויעקב, וכל מקום שרק תלך יגרשו אותך, ולא יהיה לך מנוחה באף מקום, ענה לו רבינו, אם כן לכל הפחות יהיה לי עולם הבא, אמר לו הזקן, אני מגיע מעולם הבא, אפילו מקום בגיהנום לא יהיה לך מרוב עבירות, אמר לו רבינו אני חשבתי שאתם באים לנחמנו, אבל אם באתם לשבור אותי, תלך מכאן [גיי גיי גיי], והלך הזקן.

אסור לנו לשבור את עצמינו

מוהרא"ש הסביר שרבינו סיפר את החלום כדי להכין אותנו לכל הזמנים שרק יעברו עלינו, גם אם האדם מרגיש בעצמו שהוא צריך להתבייש מאבותיו ומכולם, ואף אין לו מקום בגיהנום, אם המחשבות האלו מגיעים לאדם, חייב האדם לצעוק עליהם, שילכו ממנו, אסור לאדם להישבר משום דבר, רבינו אמר שצריך ללמוד ראשית חכמה, והגיע פעם יהודי לר' נתן ואמר שהתחיל ללמוד בספר ראשית חכמה, אבל זה מכניס אותו למרה שחורה ועצבות, אמר לו ר' נתן שישגור את הספר, שלא ילמד משהו ששובר אותו, אסור לאדם לשבור את עצמו, והאדם חייב לברוח מהדברים ששוברים את נפשו, והוא חייב לחפש בעצמו דברים טובים.

להיות בשמחה שאנחנו יהודים

קודם כל צריך האדם לדעת 'שלא עשני גוי', אני יהודי, ובסוף אני יעלה לעולם האמת ואקבל את השכר, אף אם

שכר קיבלת בעולם הזה, ובעולם הבא אי אפשר בכלל לתאר איזה שכר תקבל.

לשמוח עם שמירת שבת

יהודי צריך ללכת עם ציצית ולהחיות את עצמו עם ציצית, יהודי צריך להחיות את עצמו שהוא מהול, בזה"ק כתוב שדם המילה מצילה את נשמת האדם בעולם האמת מזוהמת הנחש, כמה אנחנו צריכים להחיות את עצמינו שאנחנו שומרים שבת, שאני לא מעשן בשבת, שאני לא משתמש בטלפון בשבת, הגיע אלי לאחרונה איזה בחור עם דמעות בעיניים, ושואל אותי מה אני אמור לחשוב כשאני רואה ליל שבת שהטלפון של אבא שלי מוטען במקום אחד, ובשבת בבוקר זה מוטען במקום אחר, רבש"ע ממה זה נובע שבן אדם ישתמש בטלפון בשבת, היה לי לפני כמה שבועות אורח ממדינה אחרת, ובסעודת ליל שבת הוא בכה בכל הסעודה, ושאלתי מה קרה, הוא אמר לי שיש לו הרבה חברים ויש לו גם חברים שגרים בארץ ישראל, וכשהוא הניח סטטוס בארה"ב בערב שבת, אצל החברים שלו בירושלים זה כבר ליל שבת אחרי הסעודה, והוא ראה כמה חברים שראו את זה, לי אין טלפון ואני לא יודע בדיוק איך זה עובד, אבל הוא אמר לי שאפשר לראות מי הסתכל על זה, הוא ראה מה הולך שם, הוא לא נרגע, זה אותם חברים ששואלים אותו למה צריך בכלל את ברסלב, למה צריך את כל השירים האלו, למה אתם שרים נאך א בעיבי... רבש"ע יש לך משפחה, יש לך אשה וילדים, הרי אתה כבר יודע מה זה החיים, למה שלא תשמור שבת, השומר שבת מוחלין לו על כל עונותיו, השומר שבת מודה בכל התורה, מודה בבריאת שמים וארץ, נעשה שותף להקב"ה, חז"ל אומרים את הדברים הכי גדולים על השומר שבת, ולהיפך ח"ו מי שמחלל שבת הרי זה כופר בכל התורה,

עם מצוות ציצית, בווהר הקדוש כתוב שמי שיש לו ציצית ינצל מחיבוט הקבר, יהודי שלובש ציצית זוכה ורואה פני השכינה, רבינו אומר בליקוטי מוהר"ן [חלק א' סימן ז'] שהציצית שומרת על האדם מתאוות ניאוף. הרי צריכים כל כך הרבה שמירה בקדושה, אנשים עובדים במשרדים שעובדים שם נשים, צריך כל כך הרבה שמירה לא להיות בקשר ח"ו עם שדים רוחין ולילין, קליפות נוראות, הציצית תשמור עליך, חז"ל מספרים [מנחות מד.] על בחור אחד שלמד בישיבה ושמע שבמרחקים אפשר לעשות עבירה בעבור ד' מאות זוז, והיה לו נסיון קשה ונסע לשם לעשות את העבירה, אבל הבחור הזה הקפיד מאוד על מצוות ציצית, לא משנה איזה יום עבר עליו, תמיד הוא היה עם הציצית, בין ביום טוב וביום ביום רע, תמיד עם הציצית, אם יש שלום בית או אין שלום בית אבל הכל עם הציצית, וגם כשמרגישים שרוצים לברוח, בורחים עם הציצית, והבחור הגיע לשם, והציעה לו שש מיטות של כסף ומיטה שביעית של זהב, הכל כדי להגדיל את העבירה, כי העבירה עצמה היא דבר מגעיל והכל זה רק דמיון, והוא עלה ועלה עד שהגיע למיטה השביעית ולפני שעשה את העבירה באה הציצית וטפחה לו על פניו וירד משם ולא רצה לעשות את העבירה, והיא מאוד נבהלה כי לא היה עד היום שמישהו יתרחק ממנה, ושאלה אותו איזה מום ראית אצלי, ואמר לה אני נשבע שלא ראיתי אצלך שום מום, אבל נזכרתי מהקב"ה שנתן לי את מצוות ציצית ואני לא יכול לעשות לו את זה, והיא שאלה את כל הפרטים איפה הוא גר ואיפה הוא לומד, והגמרא אומרת שהיא מכרה את כל רכושה, והגיעה לר' חייא וביקשה שיגייר אותה, כי היא ראתה מה זה לעשות רצון ד', ור' חייא שמע את כל הסיפור וגייר אותה, ואחרי זה אמר לתלמיד הזה שיתחתן איתה, ואמר לתלמיד תראה איזה

מישהו עם סוס ועגלה, והוא התעייף מכל הדרך והוא נעצר, אולי כשמובילים חתן כלה מהחופה עד לחתונה עם סוס ועגלה זה קצת מעניין, אחרי שכבר היה לך את הכל, והיה לך כבר את הרכב הכי יקר עד לקבלת פנים... היום חוזרים לזמנים של פעם כי ניסו כבר את הכל מהיום, מביאים מישהו עם איזה כינור קטן שינגן בחתונה, הרי כבר לא צריך היום כינור קטן כי יש את כל הכלים בצורה ממוחשבת אבל לאנשים כבר לא מעניין... אבל כשנוסעים עם סוס ועגלה הרבה זמן זה מאוד מעייף ומטלטל כשנוסעים כך הרבה זמן, גם אם אתה יוצא מכאן לפלורידה עם רכב אתה חייב לעצור קצת באמצע הדרך.

והמגיד ממעזריטש רואה שהיהודי נעצר והוא נח קצת, ושכח שם מזוודה קטנה, ונוסע הלאה, והוא רצה לצעוק אבל נזכר שהבעש"ט אמר לו לא להגיד כלום, אחרי כמה דקות הוא רואה מגיע יהודי אחר ופותח את המזוודה ורואה שהכל מלא בדינרים זהובים, הוא בודק שאין סימן ולוקח את זה, היהודי הזה מיד קיבל כוחות מחודשים והוא כבר לא צריך שום מנוחה, לקח את המזוודה ונוסע הלאה, אחרי כמה דקות מגיע איזה יהודי עני עם תרמיל על כתפיו, ונעצר למנוחה, הוא נשכב קצת ונרגע קצת, ואחרי כמה דקות נזכר הבן אדם הראשון ששכח את המזוודה שלו, והוא מגיע ורואה את העני הזה שוכב שם, ושואל איפה הכסף, והוא אומר שהוא לא יודע איפה הכסף, היהודי מתחיל לאיים עליו במכות והעני אומר שהוא לא יודע כלום.

לחיות לא לחשוד גם אם משערים שכך

היה

והמגיד עומד בצד ורוצה להגיד ליהודי הזה, מה אתה סתם צועק עליו, הרי אי אפשר להחליט דברים כי רק

אמרתי לבחור שעדיין היין בבית כשר, כל עוד שלא רואים שהאבא מחלל שבת בפרהסיא.

שבת יום מנוחה ושמחה

אנשים מתלוננים שקשה להם לשמור שבת, מה קשה כאן, זה כל כך מתוק וטוב, יום מנוחה, סוגרים את העסק ונחים, בשבת כולנו שווים, אתה עם המיליון דולר, ואני עם המינוס בבנק, כולנו שווים, אי אפשר לעשות עסקים, אנחנו אוכלים את אותו המרק, אני שואל את הילדים בליל שבת, האם העשירים אוכלים בשבת גזר של זהב במרק, או שהוא גם אוכל גזר שאני אוכל, צריך להיות מאוד בשמחה עם השבת ועם כל המצוות.

סוד הגלגולים

כתוב בזוהר הקדוש בתחילת הפרשה, ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם, שכאן מונח כל סוד הגלגול, וכדאי שתספרו בשבת את הסיפור של הבעל שם טוב הק' בענין זה, וכשמספרים לילדים ומספרים לאחרים זה נכנס חזק לעצמות, אם שומעים סיפור זה נכנס קצת לראש, אבל כשמספרים לאחרים פתאום המסר נכנס חזק, פעם ישב הבעל שם טוב הק' עם התלמידים ודיבר איתם על אמונה, שאסור לשאול שאלות על הקב"ה, למה אין לי פרנסה, למה אין לי שידוך, למה אין לי ילדים, למה אין לי בינתיים ילדים, והצדיק אומר שלא שואלים כאלו שאלות, והוא אומר לתלמידו הרה"ק המגיד ממעזריטש, שילך לאיזה צומת דרכים ויעמוד שם בפניה כל היום, ולא ידבר מילה מהפה, ויחזור בערב ויספר מה ראה, וכשחזר הוא היה מבולבל לגמרי מכל מה שהוא ראה, והבעל שם טוב סיפר לו את כל מה שראה תלמידו, ואמר לו, אתה ראית קודם שמגיע איזה

מכירים הלכות רבית, חושבים שרבית זה רק אם לוקחים הלוואה של דולר ומשלמים שני דולר, ולא יודעים שאם מישהו נכנס לחנות ואומר, אני רוצה לקנות ממך טלית, ובמקום שאני אשלם לך את המחיר המלא כשזה מוכן, אני אשלם לך כבר היום ותן לי מחיר זול יותר, יש כאן שאלה חמורה של רבית, כי זה כמו הלוואה, צריך על כל דבר לשאול רב, ועל כל שאלה בענייני ממונות שואלים, אבל צריך לדעת שבסוף משלמים על זה בגלגול הבא, ואומר הבעש"ט שכאן הגיע הזמן לשלם את החוב, ושניהם ירדו בחזרה, והראשון שכח את המזוודה שלו, והשני קיבל את כספו, והאיש השלישי, העני, הוא היה הדיין בגלגול הקודם, ופסק לטובת הראשון בעבור בצע שוחד, ולכן הוא קיבל מכות רצח לכפר על הפסק הלא נכון שלו.

משערים כך, חז"ל אומרים [בסנהדרין לו.] שאם אחד רואה את ראובן רץ אחרי שמעון עם סכין ונכנסים לחורבה, ואחרי כמה דקות יוצא ראובן עם סכין המטפטף דם, ורואים ששמעון מוטל ומפרפר למות, אי אפשר להעיד כלום, כי לא ראו את מעשה הרציחה, גם אם משערים שכנראה הוא עשה את זה, הגמרא אומרת על זה 'לא ראית כלום', אותו דבר רצה לצעוק המגיד ממעזריטש על היהודי שהוא רק משער וזה לא נכון, והמגיד רואה איך שהיהודי מתחיל להכות על העני מכות אכזריות, אבל הוא היה צריך לשתוק, וכך הוא חזר לבעש"ט, אומר לו הבעש"ט, ואלה המשפטים אשר תשים לפניך, זה סוד הגלגול, כל שלש האנשים האלו היו בגלגול הקודם, והיהודי הראשון גנב כסף מהיהודי השני בעסקים, וכעת הגיע הזמן לשלם לו.

לעסוק במשא ומתן באמונה

גניבה זה לא רק מי שהולך וגונב ממש ביד, גניבה בעסקים זה מעשים בכל יום וצריך הרבה להתפלל שלא להיכשל בזה, אנשים חושבים שאיזה גוי מסכן שגנב בננה בחנות ירקות, הוא גנב גדול, מביאים את כל הארגונים נגד אנטשימיות להגיד שהגנב היה אנטשימי, מה אתה רוצה ממנו, גוי מסכן, הרי בכל לילה זורקים ירקות, תן לו איזה בננה, הגנבים האמיתיים הם אלו עם החולצות המגוהצות, שעשו חוזה והשחילו שם איזה מילה, וכך הצליחו לעבוד על השני ולהוציא ממנו סכום גדול, זה הגניבה האמיתית, וזה בכלל לא פשוט, אם מוצאים היום אברך שבעסקים הוא ישר, ואף אם הוא מפסיד הוא עומד במילה שלו, ועל כל דבר הוא שואל רב מה מותר ומה אסור, אפשר לתת לו קוויטל, אפשר לבקש ממנו ברכה, זה חידוש בדור הזה, אנשים לא יודעים את ההלכות, ולא

עבודת הצדיקים בכל דור – שלא יהיו שאלות וקושיות על הקב"ה

מוהרא"ש היה תמיד מספר את הסיפור הזה, וכולנו גדלנו על הסיפור הזה בתלמוד תורה, וצריך לספר את זה לילדים בבית, הילדים אוהבים סיפורים כאלו, וכאן אנחנו מחדירים בהם שעל כל דבר יש חשבון, מה יש לנו להישבר אם מישהו לקח מאיתנו עסקה אם מישהו לקח מאיתנו כסף שלא כדין, הרי הקב"ה מנהל את עולמו, עבודה זו של הבעש"ט הק' עשו כל הצדיקים בכל הדורות, להוציא מהאנשים את כל הקושיות והתלונות שיש להם על הנהגת הקב"ה, ולהסביר להם שבוודאי הקב"ה עושה רק טוב, ולא מבינים את דרכיו, וצריך להאמין באמונה שלימה שכל דבר הקב"ה עושה עם חשבון מדוקדק, ואין זוכים לזה, רבינו נתן לנו עצה במתנה, וגילה לנו שעל ידי התבודדות אפשר לזכות לאמונה.

בית, דיברתי איתו על דא ועל הא, ותוך כדי שיחה אני שומע ממנו שכבר כמה חדשים שהוא בקושי מניח תפילין, אל תשאל אותי למה הסיפורים האלו מגיעים רק אלי, איני יודע, אולי אנשים מרגישים בנוח לדבר איתי, אני מספר דברים שאני שומע מאנשים שמשיחים לי את הלב, ולא מאמינים לי, אומרים לי שאף פעם לא שמעו שמישהו לא מניח תפילין, אבל מה אני יעשה שמספרים לי כאלו סיפורים ואפילו סיפורים יותר חמורים, ואני שואל את האברך הזה אולי אני יכול לעזור לך לחבר את הפאזל, כמו אבא שמשחק עם הילדים שלו על הרצפה ומנסה לעזור להם לחבר את הפאזל, אולי תחזור לבית הכנסת ותתפלל ותניח תפילין והשלום בית יסתדר, והוא שואל מה קשר אחד לשני, ואני שאלתי אותו אולי תסביר לי במה זה כן קשור, למה פעם אשתך צועקת עליך ולמה פעם היא שמחה, במה זה קשור, רבינו אומר שבעל ואשה הם היו נשמה אחת, והקב"ה חילק אותם בלידתם, ואחרי זה מתחברים יחד, ולכן כל מה שאתה עושה משפיע עליה, אם אתה לא מתפלל היא תצעק, כי יש לכם נשמה אחת, ואז הוא מתחיל לשאול, אם בן אדם נושא שתי נשים וכו', אמרתי לו כל השאלות האלו כתוב בזוהר ובכתבי האריז"ל ויש תשובות על זה, ואם אתה רוצה אקבע איתך שיעור בספר הזוהר, אבל כרגע תדע שזה מאוד קשור, אם אתה לא שומר על העיניים, אל תשאל למה פתאום הבית מתפרק, רק אם אתה תתנהג בדרך התורה והיראה הבית שלך יהיה באחדות, כי היא חלק ממך ומנשמתך.

הקב"ה מלא רחמנות

ולכן כשהיא צועקת עליך תלך לפינה ותגיד: רבש"ע אני רוצה להיות יהודי טוב, רבש"ע אני רוצה ללכת לבית כנסת כל יום לשחרית מנחה וערבית, רבש"ע

איך עושים התבודדות

מה זה התבודדות ואיפה עושים את זה, התבודדות עושים בכל מקום, פשוט פותחים את השפתיים ומדברים אל ד', עם קול או בלי קול, תלוי איפה נמצאים, אם נמצאים במקום ריק, אם נמצאים ברכב בדרך לעבודה ואפשר להדליק שיר מעורר, ואפשר לצעוק אל ד', א מחיה, צועקים, ואם נמצאים בבית ליד האשה והילדים, אפשר להגיד בשקט, רבש"ע תעזור לי שיהיה לי אמונה, רבש"ע תעזור לי שיהיה לי שלום בית, רבש"ע מה אני עושה שאשתי צועקת עלי, מה אפשר לעשות לאברך שמגיע ומתלונן שאשתו צועקת עליו ומגדפת אותו, האם אפשר להגיד לו שיתגרש? וזה שאומר לו להתגרש מוכן לקחת אותו לכל השבתות והימים טובים? או שיגיד לו שהשבוע אי אפשר, ומי מדבר אם יש להם ילדים, ירחם השם, מה הם אשמים, מה תענה לחבר שנכנס אליך לחנות ומשיח את לבו ומספר לך מה קורה אצלו בבית, מה תגיד לו, אסור להגיד לו להתגרש, כי זה לא יעזור לו, תגיד לו, יש לי עצה בשבילך, לך לפינה ותבקש מהשי"ת, רבש"ע תעזור לי שאשתי לא תצעק עלי, רבש"ע אני יודע שאני אשם, תמחל לי על העבירות.

מוהרא"ש מביא מהבעל שם טוב זי"ע [אשר בנחל ט'קל"ו ועוד], שמי שחוטא במחשבה יצטרך לסבול מילדיו, ומי שחוטא בדיבור יצטרך לסבול מאשתו, ומי שחוטא במעשים יצטרך לסבול מבני אדם, ואם אחד פגם במחשבה דיבור ומעשה, יצטרך לסבול מבניו ומאשתו ומבני אדם, וכשאשה צועקת על הבעל ומגדפת אותו בכל מיני בזיונות, יש רק עצה אחת, ללכת להקב"ה ולבקש שימחל על מה שפגם בדיבור, ושיתקן דיבורו לפני ד', שיחזור לבית המדרש לשחרית מנחה וערבית, פגשתי השבוע אברך והוא סיפר לי שיש לו בעיות בשלום

עבירה יהודי יכול ליפול לעצבות נוראה, אני לא מדבר על זה שכואב לו שחטא, אלא היאוש והמרמור ואיבוד תקווה, זה משהו שאסור להיות, ורבינו לא נותן לנו ליפול, אנחנו נקבע שיעור בספרי רבינו, ונראה שהקב"ה מחכה לנו אף אחרי שנפלנו, אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך, כי בכל מקום שנפלת לשם נמצא איתך ד' יתברך.

מגיעים עכשיו זמני שמחה, חודש אדר וחודש ניסן, חדשים של ישועות ושל נסים, והנסים מגיעים רק למי שהוא בשמחה, בעז"ה השבוע הגעתי אליכם, ובשבוע הבא אני רוצה שאתם תבואו אלי, נעשה יחד סעודת ראש חודש, נעשה באמצע, שמכל הערים יוכלו לבוא, נודה להקב"ה על זה שאנחנו לא מתנגדים על רבינו, אם יש שאלות אפשר לשאול, תשאל בקול.

תשלח לי שמחה בכית, ופתאום תראה איך שאתה מגיע הביתה והיא מחייכת אליך, ד' יעזור שנציית לרבינו ונתבודד בכל יום, ונודה להקב"ה על הכל, ונבקש קצת, ונעשה קצת תשובה, אצל בשר ודם זה לא עובד ככה, ורק אצל הקב"ה אפשר לחזור שוב ושוב ולבקש שימחל לנו, אם מישהו חוסם לך את החנייה, אולי תמחל לו כמה פעמים, בפעם הרביעית או החמישית די בטוח שתפוצץ לו את הגלגלים, אולי תעשה חשבון שזה לא שווה כי הוא לא יוכל לצאת משם... אבל די בטוח שלא תמחל לו ותתחיל לריב איתו, אבל הקב"ה לא רב איתנו, גם אחרי שאתמול כשרצית שהבנק יאשר לך את ההלוואה, עמדת ליד המזוזה והבטחת להקב"ה את כל הקבלות הטובות, ולא עמדת בזה, היום הקב"ה שוב יקבל אותך ואת הקבלות שלך, ושוב ימחל לך, רבינו מראה לנו את הרחמנות של הקב"ה אלינו, אם לא רבינו היינו חושבים שהקב"ה כבר מאס בנו, ואחרי

שאלות ותשובות אחרי השיעור ליל שישי

קשה לך, תבקש מהקב"ה שתוכל לציית, אל תעשה כאן חסידות, ואל תכניס דברים שוליים לאמונת חכמים, אני ממש מבקש ממך אל תבלבל את הראש, כל פעם שיש שאלות ותשובות מגיעים אם שאלות כאלו שוב ושוב, אני רוצה שתיקח כלל, כל מה שאתה רואה במכתבים, זה משהו שקשור לכל אחד, וזה משהו שקשור לאמונת חכמים, ואת זה צריך לציית, ואם קשה לך, תבקש מהקב"ה על כך.

כשאומרים לך אל תכניס טלפון הביתה, אל תהיה חכם, תציית, גם אם אתה חושב שזה לא מזיק לך, אבל יש לך ילדים בבית, כמה זמן לוקח לילד להינזק לכל החיים, מספיק צפיה אסורה של עשר דקות, והילד הולך לסבול כל החיים, על זה לא כדאי להיות חכם, ויש כל כך הרבה מכתבים על זה, ועל שאר ענייני יהדות, תסתכל מה מוהרא"ש כותב בכל המכתבים, אמונה ושלוש בית ותפילה ולימוד התורה, בדברים האלו תכניס אמונת חכמים, ואם מצאת איזה מכתב שמוהרא"ש כותב למישהו איך להתלבש, אל תעשה מזה עסק, תעשה עסק מזה שמוהרא"ש התחנן שתלך כל יום לבית כנסת להתפלל שחרית מנחה וערבית, על זה תקיים אמונת חכמים, ואל תגיד אני כבר אתפלל יותר מאוחר, ואם שאלת משהו צדדי ואמרו לך מה לעשות, וזה קשה לך, בוא תדבר שוב על זה, ונלכך את זה, ויענו לך בדיוק מה שאתה רוצה לשמוע... אל תעשה עסק מדברים כאלו.

קח את המילה הקרושה 'אמונת

שמישהו ביקש ממני לשאול, שמדברים כאן הרבה שצריך מורה דרך וצדיק, לשאול על כל דבר, ואם מישהו מקבל תשובה מהמורה דרך לעשות משהו מסויים, אבל הוא לא מרגיש שזה מה שנכון בשבילו, האם הוא צריך לחשוב שהמורה דרך שלו יודע מה הכי טוב בשבילו, והוא חייב להאמין באמונת חכמים?

ת. בוא אני יגיד לך משהו, 'אל תבלבל בראש', האם התשובה מובנת? אני לא רוצה שיעשו כאן דברים צדדים ודברים של אדמורו"ת, 'אמונת חכמים' הכוונה להאמין ברבינו, אם רבינו אומר לנו שאנחנו צריכים להתבודד ולדבר אל השי"ת, אנחנו נציית לו ונעשה את זה, זה נקרא אמונת חכמים, כשאנחנו מבינים שלגרוס גמרא זה לא נחשב ללמוד, אבל רבינו אומר שזה נחשב ללמוד, אז אנחנו נאמין באמונת חכמים ונציית, ואולי יש כאלו שאומרים שרבינו לא אמר את זה, ורבינו לא התכוון לזה, אבל מוהרא"ש כן אמר ככה, אז אנחנו נציית ונעשה את מה שמוהרא"ש אמר.

וכשאתה מגיע ושואל אם לקחת את העבודה הזאת או הזאת, ואמרו לך מה לקחת, וזה קשה לך, אז תגיד שזה קשה לך, תדבר על זה, אל תכניס בזה אמונת חכמים, אל תיקח אמונת חכמים על דברים שוליים, כשאומרים לך אל תכניס את הטלפון שלך הביתה, וזה מאוד קשה לך, שם תשתמש באמונת חכמים, תציית ותאמין שזה הכי טוב בשבילך, ואם זה

שהחברותא לא הגיע כי היה צריך לעשות קניות, ובשבת אין חברותא, וביום ראשון צריך לצאת עם האשה, וביום שני יש פדיון הבן, וביום שלישי יש לחברותא פדיון הבן, ובינתיים לא לומדים, ועל זה יש את העצה של דרך הלימוד, תכניס לך לכיס כרך קטן של משניות, ובינתיים תגרוס מה שאתה יכול וכמה שאתה יכול.

מוהרא"ש לא הגיע ח"ו לחלוק על רבינו שכל כך הפליג בגדולת ההתבודדות בשדה, אבל מוהרא"ש הבין שלאנשים כאן בעיר אין שדה, מה יעשו האנשים האלו, יש כאלו שמצליחים אף בעיר לנסוע קצת לאיזה שדה, יש אברכים בבארא פארק שנוסעים כל יום את רחוב ה'שבעה עשר' עד הסוף, אין שם נפש חיה בימות החורף, מתלבשים טוב, ואפשר לצעוק אל ד', א מחיה, אברך מספר לי שהוא עושה את זה כל יום, אבל אי אפשר שההתבודדות תהיה תלויה בזה, כי מה יעשו ביום שאי אפשר לנסוע לשם, בקרית ברסלב יש כמעט בכל פינה איזה גינה ושדה ואפשר להתבודד טוב, אבל מה יעשה האברך שהוא לא יכול לצאת לשבת בין העצים, כי יש לו יום עסוק, והוא רץ מדבר אחד למשנהו, על זה מגיע מוהרא"ש ומלמד אותו לדבר בבית אל ד', ולדבר ברכב אל ד'.

יש לך עוד שאלה?

ש. מה עושים כשהילד רואה איך שהאבא אומר משהו לאמא, והילד לא רוצה שיספרו, והוא אומר לאבא, אל תגיד את זה, האם האבא חייב לכבד את הבן שלו, או שיגיד לבן שלו, מותר לי לספר מה שאני רוצה?

ת. אתן לך אופציה שלישית, האבא יגיד לבן שלו: לא מדברים כך לאבא, אבא לא אומר לבן שלו אני יכול לעשות

חכמים', לדברים קדושים בלבד, אם הצדיק אומר לך תיקח משניות ותגרוס פרק משניות תציית, גם אם הראש שלך חושב שזה לא נחשב ללימוד התורה, כשהצדיק אומר לך 'תדבר יפה לאשתך', אל תגיד, אתה לא יודע איזה אשה יש לי, היא כזאת נוראית, כאן תשתמש באמונת חכמים, הצדיק אומר לך שכל ההצלחה שלך תלויה בזה שתדבר יפה בבית, תאמין ותציית, אל תיקח אמונת חכמים למה שאנשים משתמשים בזה בשנת 2025, לשאול את הרב איזה רכב לקנות, אמונת חכמים היא, כשאתה יודע שאתה כבר מקרה אבוד, ויש לך על זה ראיות חזקות, ואתה יודע שאתה בעל עבירה גדולה, ומגיע רבינו ואומר לך שאתה לא אבוד, ושיש לך דרך חזרה, תאמין ברבינו באמונת חכמים.

יש לך עוד שאלה?

ש. אם מישוהו יכול לעשות את ההתבודדות שלו יותר טובה אם הוא יסע למקום מסויים, האם שווה לשרוף את הזמן בגלל זה?

ת. בטח ובטח [אוודאי און אוודאי]. אין שום שאלה בכלל, ברור שצריך להשקיע יותר בהתבודדות, אבל מוהרא"ש מגלה לנו שעד אז גם צריך לדבר אל ד', כי אם כל ההתבודדות תהיה תלויה אך ורק במקום מסויים, מה תעשה כשלא תוכל להגיע לשם, זה כמו חברותא, אני לא אומר לאף אחד להפסיק את החברותא, אבל אם כל הלימוד התורה תלוי בחברותא, מה תעשה כשהחברותא לא יכול להגיע, היום היה לך תור לרופא, ומחר יש לחברותא שלך, אז בינתיים יש לך את דרך הלימוד, אני מבקש מכל האברכים שיהיה להם חברותא שיהיה להם שיעור, אבל שלא יהיו תלויים רק בשיעור, כי מה יעשה ביום שישי

הזהיר לא לזרוק את מקום העבודה, כששאלו את ר' נתן אם להתפטר, הוא היה אומר, אל תזרוק את העבודה, אם העבודה תזרוק אותך אז תלך למקום אחר, אבל מצד שני אי אפשר לעבוד כשלא מעריכים אותך.

וצריך את הדבר הזה ללבן עם מישהו, כי הרבה פעמים יכול להיות שזה סתם תסביכים, ומחשבות שווא, יש אנשים שכל היום עסוקים במחשבות אם צריכים אותם או לא צריכים אותם, יש לי את זה הרבה אצל המורות, כי אצל הנשים תמיד יש ספיקות כאלו אם מרוצים מהם או לא, ותמיד שואלים אולי הם סתם מיותרים וסתם מחזיקים אותם בבית ספר, אני תמיד עונה, שאם אני לא מרוצה אני אגיד, ואנסה לתקן, ואם לא נצלח לתקן אפשר לפטר, אבל זה לא עוזר, ואני מבקש תמיד מהמנהלת שתתן הרבה מילים טובות כל הזמן למורות.

אם אתה מלמד באיזה מקום, ואתה מרגיש שלא מעריכים אותך, אני במקומך הייתי ניגש לשאול את המנהל, האם המנהל מרוצה ממני, אני מאוד מרוצה מהמנהל, ואם יש לך שוב ספק, אבוא שוב ואגיד לו, אני לא צריך העלאה אני רק רוצה לדעת אם מרוצים ממני, אותו דבר זה בכל עבודה, אפשר לגשת לבעל הבית ולהגיד לו, אני מאוד מרוצה מהבוס, האם הבוס מרוצה ממני.

ואותו דבר זה בבית, אם אברך מרגיש שאשתו לא מעריכה אותו, אז טוב שישאל אותה, ויגיד לה, אני כל כך שמח איתך ומרוצה ממך, האם את גם מרוצה ממני.

עוד שאלה אחת כי אני צריך להתפלל מעריב.

ש. ראש הישיבה דיבר קודם בשיעור בענייני רופאים, האם זה לא ראוי

מה שאני רוצה, כי אז הוא נכנס במשא ומתן עם הבן שלו, זה לא חינוך, כשהילד מתוכח איתך ואומר לך מה לעשות, או שואל אותך למה עשית ככה וככה, אתה עונה לו "לא מדברים ככה לאבא", וזהו.

הבן שלך הוא לא החבר שלך, כמובן שתתן לו הרבה אהבה ותתן לו כבוד כראוי, ואם ישאל אותך בדרך ארץ תענה לו יפה, אבל בן לא יכול להוכיח את אביו ולהגיד לאביו מה לעשות.

יש לך עוד שאלה?

ש. לא כל כך הכנתי את התשובה במקרה הספציפי הזה, האבא רוצה לספר לאמא שהילד לא התנהג משהו כראוי, והילד לא רוצה, האם מותר לאבא לספר את זה?

ת. כמובן שהאבא צריך לספר לאמא, אבל שיזהר בכבוד הילד, לא צריך שכל הילדים האחרים יקשיבו לשיחה, לא לבייש אותו, אבל כמובן שצריך לחנך אותו, וכמובן צריך לחשוב אם זה יועיל במקרה הזה, אבל אין כאן שאלה אם מותר או לא, אתה יהודי או אמריקאי? אנחנו לא אמריקאים, אנחנו בני ישראל שמחנכים את הילדים, אמא שלי היתה אומרת באידיש, 'כשהאבא אומר מצייתים, כשהאמא אומרת מצייתים', אבל כאן באמריקה אומרים אחרת, 'כשהאבא מציית אומרים לו, וכשהאמא מצייתת אומרים לה', ככה זה אמריקה.

יש עוד שאלה?

ש. מה יעשה אברך שמרגיש שלא מעריכים אותו במקום העבודה, האם להמשיך שם?

ת. זו שאלה קשה, כי מצד אחד אי אפשר להחליף עבודה כל יום, ור' נתן

דבר לגופו, וצריך לדעת שהדבר הכי גדול וחשוב כאן, זה לכבד את ההורים, ואם הם נקלעים אצלך הביתה, המצווה עוד יותר גדולה וחשובה, ונכתב בצידו אני רוצה להגיד לך, שעוד מעט אנחנו ההורים המבוגרים, אני לא רוצה לדבר מזה הרבה, אף שזה מאוד הגיוני, כי אנחנו צריכים לכבד את ההורים ללא קשר אלינו, אנחנו צריכים לכבד אותם, כי הקב"ה אמר לכבד אותם, ואף אם אנחנו תמיד נהיה בריאים, אבל אני רוצה קצת לפתוח לכם את הראש, אז אני מזכיר לכם שעוד מעט לא תוכלו ללבוש גרביים לבד.

לצערי הרב יושבים עם המטפלים ומאשימים את ההורים, השיטה הרקובה הזאת של אומות העולם, אין לי מילה יותר גרועה מ'רקוב', אבל השיטה הזאת לצערי נכנסה למקומות החסידיים ביותר, ההורים אשמים בכל הכאב, ואסור כעת לדבר איתם וכו', תביישו לכם כל מי שמדבר כך, אתה המטפל, אתה עוד מעט בעצמך אבא מבוגר, והילדים שלך יצחקו עליך, ואם יש לך כאב תזכור שאף מטפל לא יכול לעזור לך, הם סתם משגעים אותך ומוציאים ממך כסף, תפנה להקב"ה ותספר לו על הכאב שלך, הוא יעזור לך.

אני נהנה ששאלת אותי על זה, צריך לעשות שיעור שלם על כיבוד אב ואם, בהתחלה קשה להורים כל הענין של ברסלב, ודווקא זה שהתקרב חושב שהוא זה שגרם צער להורים שלו, בזמן שהוא היחיד שמכבד אותם, כשיש למישהו רכב ישן ותקוע וכולם אומרים לך שאין מה לעשות עם זה, זה רק לחלקי חילוף, והוא מוצא מוסך אחד שאומר לו שיש לו בשבילו דרך לתקנו, כך אנחנו נראים, כולם אומרים שכבר אין מה לעשות איתנו, ומגיע צדיק אחד ואומר לנו, יש תקווה, יש דרך חזרה, אז אנחנו הולכים לצדיק, ואז מגיעים יהודים טובים

ללכת פעם בשנה להיבדק אצל רופא ?

ת. אני ראיתי באשר בנחל, שעם ילדים קטנים הולכים לרופא, כשהם לא מרגישים טוב, אבל מבוגרים אם ילכו לחפש משהו אצל הרופא, הם ימצאו משהו, ואם הצליח לרופא למצוא שאחד מבני המשפחה יש להם את המחלה, חייבים כל בני המשפחה לבוא להיבדק ומשגעים את כולם, אני לא מעיז להגיד לכם דברים מדעתי, אולי בשכל שלי הייתי מבין שכן צריך ללכת להיבדק, אבל אני אומר לכם מה שמוהר"ש אמר בשם צדיקים, שלא כדאי ללכת ולהיבדק.

ש. בן אדם שעסוק בעבודה, ואבא שלו מבקש ממנו שיקח אותו לאיזה מקום, האם להזמין לאבא שלו הסעה או לקחת אותו בעצמו ולדחות את הפגישה בעבודה ?

ת. אתה שואל שאלה מאוד טובה, והייתי צריך לעשות על זה שיעור שלם, תזכור לי, אולי בשבוע הבא נעשה שיעור שלם על כיבוד אב ואם, אני מדבר הרבה לבחורים על כיבוד אב ואם, אבל לאברכים צריך לדבר אפילו יותר מהם, אין משהו יותר גדול אם האברך יכול לקחת ולהוביל את ההורים שלו, כשההורים מתבגרים צריך לעמוד לידם, כתב לי השבוע אברך שמסתובב כאן, הוא היחיד מכל בני משפחתו שנמצא בהיכל הקודש, והוא כותב לי שאבא שלו שבר את הרגל, והוא נמצא אצל אבא שלו כל יום, ואף אחד מהילדים לא דורך שם, רק על זה לבד שווה כל ההתקרבות.

צריך לראות איך הדברים יכולים להסתדר יחד עם העבודה, לדבר עם האבא על זה, אולי אפשר לדאוג לו להסעה, ואם אי אפשר לדאוג לו על ההסעה צריך לחשוב באופן פרטני כל

מאה אלף דולר, מאתיים אלף דולר, מליון דולר, אי אפשר כעת לחלק את הילדים, על אף שכנסעתי לשבתות נסעתי עם הילדים שלי, והם ישבו לידי בשולחן, אבל לילדים הכי טוב בבית, וכדי שיהיה כח בבית צריך לנסוע עם האשה פעם בתקופה.

אבל כשאתה נוסע עם חברים אתה רק בורח מהבעיה, אשתך רוצה לשפץ את הבית, מה זה יעזור שתיסע עם החברים, תגיד לה: אני רוצה לשפץ, זה לא את שרוצה, אני כל כך רוצה, ואני אומר לך שאני יעשה את זה בקרוב, כרגע אין לי כסף אבל בקרוב נעשה את זה, עם אשה מדברים, לא בורחים מבעיות, הרי אתה כבר בין כה בורח כל יום מהבית, לשחרית מנחה ומעריב, ברגעים הכי חשובים בבוקר שצריך להוציא את הילדים לתלמוד תורה, אתה רץ לשחרית, כשצריך להשכיב את הילדים אתה רץ למנחה ומעריב, תיסע איתה קצת לחופש ותדבר איתה, מה היא כבר מתלוננת, תדבר איתה ותשוחח על זה.

לך אמרתי עוד שאלה אחת, והם שאלו, אז אני נותן לך לשאול עוד שאלה.

ש. מה עושים כשיש ילדים בכיתה שתמיד מתלוננים שלפלוני יש יותר ולא למונוני יש יותר, ואני לא רוצה לשבור אותם, מה עושים?

ת. זה גם משהו שצריך לחנך, אומרים לילד, יש כאן מלמד, והוא מטפל ועושה מה שצריך.

אם יש מישהו אחר שרוצה לשאול הוא גם יכול לשאול, כל אחד יכול לשאול.

ש. איך גורמים לילדים לציית?

ומסיתים את ההורים על זה שהבן שלהם התקרב לרבינו, וכמובן שאם ההורים אומרים משהו בענין זה לא עונים להם, אבל חייבים לכבד אותם ולעזור להם במה שרק אפשר.

ש. אברך אחד שאל אותי, שהוא ראה בגליונות שאם אשתך סחוטה, תוציא אותה לחופשה, ואל תלך לחופשה עם חברים, הוא שואל הרי כל המטרה שרוצים ללכת לחופש, זה כי כבר אין לו כח לאשתו, אם הוא ילך איתה, הוא רק ישמע ממנה כל היום שצריך לשפץ את הבית, אז מה יש לו מזה שהוא הולך איתה לחופשה?

ת. אי אפשר לברוח מבעיה, אם אתה רוצה באמת לנוח, תדע שהדבר הכי יפה זה שבעל ואשה נוסעים לנפש, ולא יוצאים עם חברים, וכמובן כשאתה רואה שאשתך סחוטה ומיוגעת, תוציא אותה קצת לחופש, תחלק את הילדים לכמה ימים, זה לא משהו שעושים כל הזמן, אבל זה מאוד חשוב לאשה פעם בתקופה, אי אפשר לזרוק את הילדים כל פעם אצל מישהו אחר, לפני שנה בחורף היה כאן מאוד לחוץ במוסדות, ולא היה מאיפה לחלק משכורות, ביקשתי משימי שיעזור לי, שפעם בכמה שבועות אסע עם הבחורים לשבת התאחדות, וכל בחור שירצה להשתתף יגייס כסף למוסדות, וכך זה יכניס קצת כסף למשכורות, ברוך השם הצלחתי למשוך את המוסדות לשלם למלמדים כאן, ולמלמדים בארץ ישראל, והשנה מתחילת החורף הוא שואל אותי אם אני רוצה לנסוע לשבת, הוא אומר לי שאם אני רוצה לעשות שבת עם האברכים, אפשר להכניס כהרף עין מאה אלף דולר, ענית לי שאני אבא לילדים קטנים ואני לא יכול לנסוע לשבתות, אולי בעוד עשרים שנה כשד' יעזור לי לסיים לחתן את כל הילדים, כל שבוע אעשה

הכנתי קודם מה לענות...

ש. מה אני עושה שיש בבית מדרש שלי שתי ילדים שעושים בלאגן וצועקים עלי וההורים לא מצליחים להרגיע אותם?

ת. באמריקה יש כזה משפט שאומר 'אם אתה לא יכול לנצח אותם, תצטרף אליהם', אף פעם אל תילחם עם הילדים, הם תמיד ינצחו, כי אתה לא יכול לעשות לו כלום, אם הילד יתן לך מכה אף אחד לא יעשה לו כלום, אולי אבא שלו יחנך אותך, אבל אם אתה תיגע בילד, האבא שלו יכניס אותך לכלא, זה מעשים בכל יום, כשילד מתחיל לעשות בלאגן, אתה צריך להיות מקורי ולחשוב איך אפשר לקחת אותם אליך, אם תצעק עליהם הם רק ירגיזו אותך עוד יותר, אם הם צועקים עליך כנראה שאתה נכנס איתם לויכוחים, אני הייתי מכניס כמה סוכריות בכיס וככה הייתי מגיע לבית מדרש ומצטרף אליהם, כשהילדים של השכנים שלי צועקים על הילדים שלי, אני נותן להם סוכריות, שלא יצעקו, בחנוכה כשהם דופקים בדלת שלי אני נותן להם חמש דולר ולא רק דולר אחד, אני משחד אותם, אני לא יכול לנצח ילדים, עם אנשים מבוגרים אפשר לדבר, אני מפחד שיעלו את השיעור הזה על הקו, ואז כל השכונה תבוא לצעוק על הילדים שלי כדי שאתן להם חמש דולר... גם אצל מוהרא"ש הייתי עושה ככה, כשראיתי שה... לא אוהבים אותי, נתתי להם בפורים מאה דולר לכל אחד, זה שווה לי יותר ממאה דולר להישאר אצל מוהרא"ש.

ר' נתן היה אומר, אם היה לי כסף הייתי משחד את כל האדמוריים, כדי שלא יחלקו על רבינו, אגב למוהרא"ש היתה דרך אחרת בעבודת השם, בתחילת המחלוקת נגדו, כשהתחיל להדפיס

ת. אומרים להם פעם אחת, ואומרים להם שוב, ושוב, ואל תגיד שזה לא עזר, כי אולי זה לא עזר לך ברגע זה, אבל בסוף זה יעזור, עם ילדים צריך לדבר ולדבר.

איך גורמים לאנשים לדבר אל ד' ולגרוס משניות, על ידי המון דרשות, כמה דרשות בחור צריך לשמוע עד שזה מתחבר אליו, מדברים שוב ושוב, ככה מדברים אל ילדים, אולי זה לא קורה ברגע, אבל זה נבנה לאט לאט, אני אתן לך משל על קריאת שמע, יש ילדים קטנים שאני קורא איתם ביחד ואני אומר את הקריאת שמע, אבל ילד שהוא כבר בן שמונה ויכול לקרוא לבד, אומרים לו כל ערב, תקרא קר"ש, תקרא קר"ש, עד שיום אחד הוא כבר יודע לקרוא לבד, אתמול היה נראה לך שהוא כבר יזכור לכל החיים ופתאום הוא שכח, אבל כשהוא יהיה בן חמש עשרה הוא כבר יזכור לכל החיים, אותו דבר זה עם ברכות, אומרים כל יום עשרות פעמים לילדים, תברך ברכה, תוציא את הסוכריה מהפה, תברך, ובסוף הם יזכרו לא להכניס לפה בלי ברכה.

לך אין משהו לשאול?

ש. כשהולכים לבקר את ההורים והם רק מתלוננים כל הזמן למה אתה לבוש ככה ולמה אתה עושה ככה, האם זה מצווה להמשיך ללכת אליהם?

ת. זה תלוי עד כמה הם אומרים, כי מותר להורים להגיד, מותר להם להעיר כפי ראות עיניהם, אבל אם אומרים וגוערים חזק מאוד, צריך לחשוב אולי כדאי לדבר יותר בטלפון, וללכת אליהם לפני שבת, שלא יהיה כל השבת רק צעקות, אבל באופן כללי מותר להורים להגיד לילדים שלהם מה שהם חושבים, הרי גם אנחנו כבר הורים ומעירים לילדים.

אתם מרוצים מהתשובות? אני לא

ש. מה יעשה אברך שהולך לישון מוקדם, והוא לא מצליח לקום מוקדם?

ת. שינסה עוד יומיים לישון מוקדם, אם הולכים לישון מוקדם רק יום אחד, זה עוד לא עוזר, כי השינה היא כמו חובות, מצטברים שעות על גבי שעות של חוסר שינה וצריך לשלם את זה, אם יום אחד לא יושנים, זה לא אומר שהרוויחו את השעות האלו, אלא נכנס לחשבון חובה, אם לא יושנים יומיים יש חוב עוד יותר גדול, איך יכול להיות שיהודי הולך לישון ביום שישי אחה"צ והוא מתעורר במוצאי שבת, זה הכל חובות של שעות שינה, וזה משהו לא בריא, ולכן אם תלך לישון שלשה ימים בזמן, לא תצליח לישון הרבה, אני לא מדבר על מי שנפל במרה שחורה, אבל באופן רגיל מי שכבר הולך לישון מוקדם יומיים, יצליח לקום מוקדם ביום השלישי.

כל השכל והעצות והדברים היפים שאתם שומעים כאן, אתם יכולים לראות בספר אשר בנחל.

ולחלק את ספרי רבינו, יצאו נגדו בחרב ובחנית, והסיבה העיקרית של המחלוקת היה הכסף, כי מכרו אז 'סיפורי מעשיות' בעשר דולר, כשבעשר דולר היה אפשר לקנות קנייה שבועית ונעליים לכל הילדים ולהישאר עם עודף, משכורת שבועית היתה שבעים דולר, והמוכר הזה היה מוריד מהבוידעם איזה ספר מאובק לגמרי, והיה מבקש מחיר מפולפל של עשר דולר, ומוהרא"ש התחיל לחלק בחינם, והתחיל האש, אמר אז ר' צבי אריה למוהרא"ש, שיקח סיגרות, וישים על כל סיגריה שטר של חמש דולר, וכל מי שיבוא לשאול איפה כתוב ככה וככה, תתן לו סיגריה והוא כבר לא ישאל כלום, אבל מוהרא"ש לא הסכים, מוהרא"ש הלך עם האמת עד הסוף, אנחנו רואים לפעמים דבר כזה בחז"ל, יקוב הדין את ההר, ר' לוי יצחק אמר למוהרא"ש לעשות כל מיני שינויים, כי עוד מעט יהיו מודעות ענק נגדו בירושלים, אמר מוהרא"ש אם הם יעשו מודעות אני יעשה שלטים ענקיים נגדם, אמר לו ר' לוי יצחק הרי את זה אני לא רוצה, בוא נמנע את זה, אבל מוהרא"ש הלך עם האמת שלו.
